

Czwarty rocznik „PRZESZŁOŚCI”

1932

PRZESZŁOŚĆ

1. Lektura dla szkoły i domu z zakresu
historji powszechnej i polskiej.

Życiorysy wybitnych ludzi. — Charakterystyka epok i kultur. — Wskazówki

===== bibljograficzne =====

2. Wiadomości z dziedziny polityki,
życia społecznego i pedagogiki.

POD REDAKCJĄ
PIOTRA ŻUKOWSKIEGO

P O Z N A Ń 1932

Czytając, prenumerując i rozpowszechniając wśród znajomych jeden w Polsce czasopismo historyczne, śmiać się tanie, a gdy popierane przez amerykańskich Polaków!

—:—:—:— „P R Z E S Z Ł O Ś Ć” —:—:—:—

Czasopismo historyczne dla wszystkich
Wychodzi w Poznaniu 1-go każdego miesiąca.

Szerokie koła czytelników nie posiadają odpowiedniej lektury historycznej. Książek z zakresu historii powszechnej mamy niezmiernie mało. Pod ręką dają wiadomości skąpe i bezbarwne, pomijając całkiem dzieje setek milionów ludzi: Chinczyków, Hindusów, Egipcjan, współczesnych nawet Amerykanów. Polak współczesny musi ogarnąć jaknajszersze widnokręgi! Nie powinien ignorować żadnego, choćby najodleglejszego narodu.

Czyż się śniło powstańcom z r. 1863, że jakaś Japonia we 40 lat potem zgruchocze nogi gliniane Kolosa Rosyjskiego i temu na początek naszemu wyzwoleniu? A czy wszystkim nam w adomo, że 1.400.000 żołnierzy hinduski przyczynił do się do zniszczenia potęgi germańskiej w 1915—18?!

Czas najwyższy, aby powstało wydawnictwo, któreby budziło głębsze zainteresowanie się dziejami i współczesnym życiem kulturalnym i politycznym ludzkości. Zyciorysy wybitnych ludzi, wspomnienia, charakterystyki epoki i kultury, opowiadania, zestawienia chronologiczne, wskazówki bibliograficzne; nawet curiosa — oto co stanowi treść naszego pisma, które wychodzi od stycznia r. 1929 w Poznaniu pod redakcją lektora Un. Pozn. Piotra Żukowskiego.

W wydawnictwie tem są stosowane poglądy, zawarte w pracy p. Żukowskiego „O nauczaniu historii w szkole średniej”. Poznań 1924. Głównym zadaniem pisma jest rozbudzenie zainteresowania, poruszenie umysłu i nauczanie przez przedstawienie rzeczy interesujących w formie żywej, bez bałastu naukowego. Redakcja rozporządza najnowszą literaturą zagraniczną.

WSKAZÓWKI DLA NASZYCH CZYTELNIKÓW

Najtaniej i najdogodniej abonować pismo nasze na pocztę, gdyż każdy urząd przyjmuje prenumeratę. Nie pociąga to za sobą żadnego pisania.

Pocztą wydaje kwit na wpłaconą prenumeratę, która nie jest droższa, niż w naszej administracji, i regularnie przysyła pismo. Najdroższemu i najbardziej niedogodnym sposobem jest przysyłanie pieniędzy przekazem. Lepszym jest przysyłanie należności czekiem P. K. O. Takie чеки sprzedają każdy urząd; za przysyłanie nie płaci się nic. Pojedyncze numery sprzedają księgarnie, kolejowe i kioski.

Adresy i nazwiska należy podawać *całkiem czytelne*. Z powodu niemożności odczytania niektórych nazwisk nie wysyłamy dotąd naszego pisma.

Prenumerata na rok 1933 wynosi: zł 7, — półroczna 3,50, — kwartalnej nie przyjmujemy. Zagranicą 1 dolar rocznie. Zmiana adresu 50 gr.

Prosimy przekazami pieniędzy nie przysyłać, lecz używać blankietów P. K. O. Płać całkiem wyraźnie.

Roczniki „Przeszłości” z l. 1929, 1930, 1931 i 1932 są do nabycia w administracji po zł 6 — z przesłaniem. Dwa roczniki — zł 11, trzy — zł 15, cztery — zł 20. Poznań, Karwowskiego 22. Konto P. K. O. 211 569

Prenumeratę na rok 1933 przyjmujemy nadel.

ROCZNIKI „PRZESZŁOŚCI”

Najodpowiedniejszą i najciekawszą lekturą historyczną dla młodzieży i dorosłych są roczniki „Przeszłości”. Powinny one być w każdej bibliotece uczniowskiej i we wszystkich czytelniach Polski.

Treść I rocznika: Finmore. Z życia angielskiego w XVIII w. — Zyciorysy Miłkołaja II i Hoovera. — D'Avenel. Z dziejów kultury francuskiej. — P. Żukowski. Z historii kultury rosyjskiej. — Wojna światowa. — P. Żukowski. Jak Finlandja walczyła o wolność. — Ganzyński. Ze wspomnień kaukaskich. — Wrażenia z kongresu historyków w Oslo. — Bibliografia prac w języku polskim o Włoszech i o Rosji itd.

Spis treści „Przeszłości“ z r. 1932.

Historja starożytna. Dąbrowski. Zarys rozwoju nauk w Grecji 8, 23, 46, 92. + Miast rzymskie w Gallji. 80. + Ganżyński. Walka Germanów z Rzymianmi. 171. + Żukowski. Trzęsienie ziemi w Grecji starożytnej. 170.

Historja średniowieczna. Wesołek. W klasztorze niemieckim X w. 10, 27, 37, 62, 72. Żukowski. Alaryk w Atenach. 22. + Ujda. Św. Marcin w literaturze łacińskiej. 47. + Żukowski. Attyla. 54. + Wesołek. Czasy Fryćeryka Rudobrodego 108, 121. + Ostatni dzień Rzymu. 112. + Podanie o wazie soissońskiej. 128. + Ganżyński. Opowiadanie z czasów wpraw krzyżowych. 134.

Historja nowożytna i nowoczesna powszechna. Niewolnicy w dawnym Algierze. 16 + Żukowski. Dobry genjusz szpitali angielskich. 17. + Ganżyński. Historyk angielski o Sawonaroli. 19. + Hłasko - Pawlicowa. Francuska na dworze pruskim. 39. + Tej samej autorki. W jaki sposób powstało państwo Jugosłowiańskie? 49. + Szekspir o Anglji. 67. + Ganżyński. Oblężenie Wiednia przez Turków. 69. + Tegoż. Szczegóły z życia angielskich polityków i monarchów. 96.

Historja Polski do w. XVIII. Mituła. O dawnych zwyczajach noworocznych. 1. + Wojsko polskie i rzymskie. 16. + Groby królewskie w Katedrze wileńskiej. 79. + Dobrowolska. Dwór królewski w dawnej Polsce. 113.

Historja i kultura Polski w XVIII—XX w. Ratyński. Z nastrojów rosyjskich w „Kraju Nadwiślańskim“. 65. + Piłsudski o Poznaniu w r. 1919. 77. + Ziółkowski. Żupański księgarz. 85. + Mituła. O wiankach. 89. + Hłasko - Pawlicowa. Dziesięciolecie regionalizmu polskiego. 130. + Studnicki. Powstanie 1863 r. 97. + Tegoż. Zabór rosyjski od 1863 do 1904 r. 148, 165. + Dobrowolska. Kraków w dobie powstania listopadowego. 161.

Pamiętniki i wspomnienia XX w. Z pamiętnika rosyjskiego oficera polaka o epoce Mikołaja I. 13, 25, 41, 74, 94, 106, 126, 142, 156, 175. Wspomnienia Kresowianki. 52. + Szurmiak. Wspomnienia o rzezi galicyjskiej. 56. + Gniewosz. Dwa jarmarki w Żarkach. 81.

Historja i kultura Rosji. Żukowski. Z dziejów umysowości rosyjskiej. 80. + Tegoż. Historycy bolszewicy o ruchach rewolucyjnych. 138. + Tegoż. O kulturze rosyjskiej. 143, 158.

Życiorysy: Żukowski. A. Hitler. 33. + Tegoż. Garibaldi. 145.

O nauczaniu historii: Makosińska. Historia w metodzie projektów. 3.

Kronika naukowa. 30.

Życie współczesne: Mandżurja, Japonja, Siberja. 30. + Hłasko - Pawlicowa. O Bułgarii współczesnej. 68. + Teje Monarchja bez króla (Węgry).

Materiały dla przyszłego historyka kultury naszej epoki. Stany Zjednoczone. Rozbrojenia. Kryzys gospodarczy. 32. + Niemcy. Konferencja w Lausannie. 158.

Rozmaitości. Myśli historyków o dziejach. 29. + Deficyty państw współcz. Zbrodnie niemieckie w Belgji. Pomniki paryskie. 159.

Recenzje: Dr. Willaume. Uwagi krytyczne nad pracą Staszewskiego „Powstanie poznańskie 1809 r. 43.

Wśród książek. 128.

Treść II rocznika: Bandura. Udział Mierosławskiego w rewolucji bańskiej. — Dr. St. Frycz. Nasz dziejowy stosunek do Francji. — P. Żukowski. Losy Ormian. — Rządy Mikołaja I. — Wojna rosyjsko-japońska. — Za kulisami wojny hiszpańsko-amerykańskiej. — Szarecki. Bitwa pod Ossowem. — Wierzbicki. Odrodzenie szkoły polskiej w Wielkopolsce. — Wychowanie w utworach Tolstoja i pamiętnikach Brodzińskiego. — Z. Ganzyński. Zyciorys Clemenceau. — Dr. J. M. i H. Ułaszyn. Foch czy Fosz. — St. Wesolek. Portugalia po wojenną. — Żukowski. Reformator abissyński. — Porawski. Eurypides w szkole hellenistycznej.

Treść III rocznika: P. Żukowski. Z historii kultury średniowiecznej. — P. Ganzyński. Niemiecki handel murzynami w w. XVII. — Tegoż Pizarro w Peru. — Wesolek. Wojna chłopska w Niemczech 1525 r. — P. Żukowski. Rządy Mikołaja I. — Tegoż. Typowy grusak. — Z pamiętnika rosyjskiego oficera - Polaka o epoce Mikołaja I.

DO NASZYCH CZYTELNIKÓW

Zaczynamy czwarty rok naszej pracy, która znajduje coraz większe zrozumienie u osób dorosłych i w kołach młodzieży. Żywimy więc nadzieję, że przy należytem poparciu ze strony czytelników, uda się nam doskonalić nasze pismo coraz bardziej i uczynić je w jeszcze większym stopniu pożytecznym i potrzebnym dla wszystkich, a dla wielu niezbędnym.

Kto interesuje się historją i życiem ludzkości współczesnej, a takim powinien być przecież każdy, ten znajduje w tem czasopiśmie nadal, jak znajdował w niem w latach poprzednich, warogodne i barwne wiadomości, przeważnie całkiem nieznanne, albo też takie, które stanowią w danej chwili pożądane dopełnienie i odświeżenie tego, o czem się tylko to i owo wiedziało lub o czem się już nawpół zapomniało.

Każdy pedagog znajdzie w „Przeszłości” artykuły z dziejów wychowywania i nauczania, a każdemu nauczycielowi historii, czy to w szkole średniej czy w szkole powszechnej, to czasopismo, jedyne dotychczas w tym rodzaju, dostarcza wskazówki z metodyki historii i obfitego materiału rzeczowego, który w całości może być użyty w klasie gwoili ożywienia i urozmaicenia lekcyj lekturą, zdolną wywołać w umysłach uczniów niezapomniane obrazy czasów minionych (np. artykuł Finemore „Z życia angielskiego XVIII w.”), albo przejąć ich głębiej opisywaniem zdarzeniami, lub postawić im przed oczy żywy wizerunek któregoś z wielkich mężów ludzkości (np. zyciorys Hoovera).

Znakomitem ułatwieniem do okolicznościowych pogadań, referatów i przemówień są wskazówki bibliograficzne, przy pomocy których każdy średnio wykształcony może pogłębić i rozszerzyć swoje.

Zwłaszcza młodzież dopomaga „Przeszłość” do wzięcia się w odległe epoki i do odczuć ich tętna, ich wzlotów i upadków, odkryć i błędów, trudów i cierpień; ułatwia jej ogarnięcie jaknajszerszych widnokręgów w myśl miokiewiczowsk ego wezwaną wziętego za hasło „Przeszłości”, i wzbudza zainteresowanie całą ludzkością — wszystkimi państwami, krajami, narodami: Hindusami, Chińczykami, Ameryką, Abissynją, Kaukazem...

Czytelnicy! zachęcając więc swoich znajomych do prenumerowania „Przeszłości” w r. 1933 i do nabywania roczników z r. 1929, 1930, 1931 i 1932.

CZYTAJCIE ROCZNIKI „PRZESZŁOŚCI”!

Opinie o „Przeszłości” wyrażone w listach lub ustnie :

Prof. Uniw. Pozn. Kleczkowski: „Przeszłość jest dobrze redagowana”.

Prof. W. S. H. w Poznaniu S. Ropp: „Czytam „Przeszłość” zawsze z zainteresowaniem”.

Prof. Uniw. Pozn. I. Hofman: „Pismo interesujące”.

Dyrektor Gimn. w Warszawie St. Fedorowicz: „Przeszłość” czytamy z wielką przyjemnością.”

Dyr. Sem.n. Naucz. Żeń. w Grodnie, W. Czapowówna: „Przeszłość” ogromnie mi się prz daje przy wykładach.”

